

Alexandre Čchaidze

MOST

DRAMATICKÝ ODBOR TĚLOVÝCHOVNÉ JEDNOTY SOKOL
SEDLICE U BLATNÉ

Úcta k právu, k zákonu se musí stát osobním přesvědčením každého člověka. Tím spíše to platí o činnosti funkcionářů. Nelze trpět žádné pokusy o porušování zákonů nebo jejich obcházení, ať jsou motivovány jakkoli.

Z projevu generálního tajemníka ÚV KSSS
L. I. Brežněva na XXIV. sjezdu KSSS.

Alexandre Čchaidze

narozen 1924 v Batumi. Vystudoval práva, věnoval se žurnalistice, píše povídky, knížky pro děti, romány; za některé z nich dostal cenu a byl jmenován zasloužilým umělcem.

Od uvedení jeho první hry Na křižovatce v Batumském dramatickém divadle uplynulo dvacet let a Alexandre Čchaidze se stal známým dramatikem, který se hraje nejen v gruzínských divadlech, ale po celém Sovětském svazu. Krátkou dobu pracoval také jako divadelní dramaturg a nyní je předsedou Divadelní společnosti Adžarské autonomní republiky. Z dalších her jmenujme alespoň Moudrost smrti, Bzuč včelo, Když končí dětství, To byla pohádka. V roce 1967 v soutěži při příležitosti 50. výročí Velké říjnové socialistické revoluce bylo oceněno jeho drama Na shledanou příště a v minulém roce byla oceněna jeho poslední hra Když město spí, která se opět zabývá morálně estetickými problémy a kterou připravují divadla v Tbilisi.

Čchaidzeho nejznámější hrou je právě Most, která se pod různými názvy uváděla a uvádí s úspěchem na scénách v Moskvě, Leningradu, Vilnius, Talinu, Rize, Taškentu, Alma-Atě a dalších. Svou premiéru měla také v Bulharsku.

Československá premiéra hry byla na podzim minulého roku v Komorním divadle v Praze.

MOST

ALEXANDRE ČCHAIÐZE

Hra o dvou dějstvích.

Přeložila: Draha Janderová

Režie: V. Vaňková, J. Kopal

Scéna: Ant. Baroch, J. Kopal

Masky: Štěpán Krejčí

Hud. spolupráce: Irena Horáková

OSOBY A OBSAZENÍ:

Irakli Razmadze,
městský prokurátor

Jiří Kopal

Marika Čodrišviliová,
zástupkyně prokurátora

Věra Vaňková

Arčil Savaneli,
vědecký pracovník

ing. Vlad. Herman

Michail Jevgenidze,
nám. předsedy měst. sovětu

ing. Prokop Vaněk

Geronti Sartania

František Talian

Aneta, jeho žena

Anna Barochová

Giorgi Gordeziani,
inženýr v důchodu

Josef Hladík

Anzor Gudžabidze

Jiří Krejčí

Natia

Marie Pavlíková

Milicionář

Jiří Vlk

Tech. spolupráce:

A. Baroch

L. Běloušek

Jiří Vlk

Text sleduje:

L. Řandová

Z. Talianová

Slovo o hře.

Sovětská divadelní dramatika prožívá v posledních letech bouřlivý rozvoj. Divadla po celém Sovětském svazu hrají stovky nových her, ve kterých autoři vedou nesmiřitelný zápas proti přežitkům, které stále zůstávají nebo se dostávají do povědomí lidí.

Ve svých dílech odhalují pohodlnictví, zápecnictví, zájem jen o osobní blaho a další měšťácké nešvary, projevující se u některých jednotlivců. Nevidí však jen tyto dílčí nedostatky. Zobrazují především lidi, jimž socialistický způsob života, komunistická morálka přešly do krve.

Čchaidzeho hra *Most*, která měla československou premiéru koncem minulého roku v Komorním divadle v Praze, patří ke hrám, které kriticky a otevřeně hovoří o bolestech, které nás v socialismu trápí.

Na jedné straně zobrazuje jednotlivce, kteří využívají svého zaměstnaneckého postavení k vlastnímu obohacování a prospěchu, na druhé straně pak takové typy lidí, kteří byli a jsou formováni pokrokovými myšlenkami marxismu-leninismu.

Most není jen hrou vzrušující diváka. Je to vášnivý apel na každého z nás. Neboť každý se ocitá občas v situaci, kdy jeho osobní charakternost a odvaha může zabránit větší či menší nespravedlnosti.

Nastudování této hry je příspěvkem našeho souboru k XV. sjezdu KSČ.

O Gruzii.

Když bájní Agronauté pluli pro Zlaté rouno do Kolchidy, pluli vlastně do dnešní Gruzie, na jejímž území existovala řada mohutných svazů starogruzínských plemen již počátkem prvního tisíciletí před naším letopočtem.

Gruzie je zemí starověké kultury, tvořila okrajovou část antického světa a na přelomu našeho letopočtu vedla boj s Římem. Její území bylo strategickým klíčem k celé rozsáhlé oblasti. Proto o ni soupeřili Turci s Peršany a vůbec každý, kdo se v té oblasti pokoušel o výboje.

Období rozkvětu se střídala s obdobími neslýchané cizácké poroby. A přece po celou svou historii byla Gruzie pokrokovou zemí, která v mnoha směrech, i když bohužel jen na přechodnou dobu, předstihla šťastnější země Evropy. Ve čtvrtém století přijímají Gruzíni křesťanství a s ním písmo. V krátké době vytvářejí originální a bohatou literaturu, z níž se učila i Evropa. První university — byly dvě — založil ve 12. století král David IV. a za vlády jeho vnučky královny Tamary dala Gruzie světu geniálního básníka Šotu Rustaveliho. Obdobím největšího rozkvětu a moci je 12. a 13. století. Počet obyvatel dosahuje téměř pěti miliónů.

Pak přišel mongolský vpád, vpád Tamerlánův, Peršané a Turci. Počet obyvatel se zmenšuje na polovinu. Poslední gruzínský král Jiří XII., aby zachránil zemi před úplným vypleněním a zotročením, žádá o ochranu Rusko. Připojení Gruzie k Rusku v roce 1801 mělo objektivně pokrokový význam. Přesto, že Gruzie musela nést veškerou tíhu carské politiky, hospodářského vykořisťování a národnostního útlaaku, je 19. století obdobím národního obrození.

Teprve nastolení sovětské moci vytváří podmínky pro rozvoj duchovního života lidí, vzdělání, vědy, literatury a umění. Dnešní Gruzie je zemí s vysokou úrovní vzdělanosti. Poměrem 40 vysokoškolsky vzdělaných lidí na každý 1000 obyvatel se řadí na jedno z nejpřednějších míst ve světě. Ročně se vydává 2200 knižních titulů nákladem kolem 16 miliónů výtisků. Stálých divadel pracuje 22, z toho v 800tisícovém Tbilisi 12. A to má Gruzie pouhých čtyři a půl miliónu obyvatel.

